

Mevlana Celaleddin Rumi

- şiirler -

Yayın Tarihi:

9.4.2004

Yayınlayan:

Antoloji.Com Kültür ve Sanat

Yasal Uyarı: Bu ekitap, bilgisayarınıza indirip kayıt etmeniz ve ticari olmayan kişisel kullanımınız için yayınlanmaktadır. Şiirlerin kopyalanması, gerçek veya elektronik ortamlarda yayınlanması, dağıtılması Türkiye Cumhuriyeti yasaları ve uluslararası yasalarla korunmaktadır ve telif hakları temsilcisinin önceden yazılı iznini gerektirir. Bu doküman Antoloji.Com tarafından yayınlanmıştır. Antoloji.Com tüm bölümleriyle, Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'na %100 uygun olarak yayın yapmaktadır.

Mevlana Celaleddin Rumi (1207-1273)

Mevlâna 30 Eylül 1207 yılında bugün Afganistan sınırları içerisinde yer alan Horasan yöresinde, Belh şehrinde doğmuştur.

Mevlâna'nın babası Belh şehrinin ileri gelenlerinden olup sağlığında 'Bilginlerin Sultanı' ünvanını almış olan Hüseyin Hatibî oğlu Bahaeddin Veled'dir. Annesi ise Belh Emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatun'dur.

Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled, bazı siyasi olaylar ve yaklaşmakta olan Moğol istilası nedeniyle Belh'ten ayrılmak zorunda kalmıştır. Sultânü'l-Ulemâ 1212 veya 1213 yıllarında aile fertleri ve yakın dostları ile birlikte Belh'ten ayrıldı.

Sultânü'l-Ulemâ'nın ilk durağı Nişâbur olmuştur. Nişâbur şehrinde tanınmış Mutasavvıf Ferîdüddin Attar ile de karşılaşmıştır. Mevlâna burada küçük yaşına rağmen Ferîdüddin Attar'ın ilgisini çekmiş ve takdirlerini kazanmıştır.

Sultânü'l-Ulemâ Nişâbur'dan Bağdat'a ve daha sonra Kûfe yolu ile Kâbe'ye hareket etti. Hac farızasını yerine getirdikten sonra dönüşte Şam'a uğradı. Şam'dan sonra Malatya, Erzincan, Sivas, Kayseri, Niğde yolu ile Lârende'ye (Karaman) geldi. Karaman'da Subaşı Emir Musa'nın yaptırdıkları medreseye yerleşti.

1222 yılında Karaman'a gelen Sultânü'l-Ulemâ ve ailesi burada 7 yıl kaldı. Mevlâna 1225 yılında Şerefeddin Lala'nın kızı Gevher Hatun ile Karaman'da evlendi. Bu evlilikten Mevlâna'nın Sultan Veled ve Alâeddin Çelebi adında iki oğlu oldu. Yıllar sonra Gevher Hatun' u kaybeden Mevlâna bir çocuklu dul olan Kerra Hatun ile ikinci evliliğini yaptı. Mevlâna'nın bu evlilikten de Muzaffereddin ve Emir Alim Çelebi adlı iki oğlu ve Melike Hatun adlı bir kızı dünyaya geldi.

Bu yıllarda Anadolu'nun büyük bir kısmı Selçuklu Devletinin egemenliği altında idi. Konya ise bu devletin başşehri idi. Konya sanat eserleri ile donatılmış, ilim adamları ve sanatkarlarla dolup taşmıştı. Kısaca Selçuklu Devleti en parlak devrini yaşıyordu ve devletin hükümdarı Alâeddin Keykubad idi. Alâeddin Keykubad, Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled'i Karaman'dan Konya'ya davet etti ve Konya'ya yerleşmesini istedi.

Bahaeddin Veled, sultanın davetini kabul etti ve Konya'ya 3 Mayıs 1228 yılında ailesi ve dostları ile geldi. Sultan Alâeddin onu muhteşem bir törenle karşıladı ve ona ikametgâh olarak Altunapa (İplikçi) Medresesi'ni tahsis etti.

Sultânü'l-Ulemâ, 12 Ocak 1231 yılında Konya'da vefat etti. Mezar yeri olarak

Selçuklu Sarayı'nın Gül Bahçesi seçildi. Günümüzde müze olarak kullanılan Mevlâna Dergâhı'na bugünkü yerine defnedildi.

Sultânü'l-Ulemâ ölünce talebeleri ve müridleri bu defa Mevlâna'nın çevresinde toplandılar. Mevlâna'yı babasının tek varisi olarak gördüler. Gerçekten de Mevlâna büyük bir ilim ve din bilgini olmuş, İplikçi Medresesi'nde vaazlar veriyordu. Medrese kendisini dinlemeye gelenlerle dolup taşıyordu.

Mevlâna 15 Kasım 1244 yılında Şems-i Tebrizî ile karşılaştı. Mevlâna Şems'te 'mutlak kemâlin varlığını' cemalinde de 'Tanrı nurlarını' görmüştü. Ancak beraberlikleri uzun sürmedi. Şems aniden öldü. Mevlâna Şems'in ölümünden sonra uzun yıllar inzivaya çekildi. Daha sonraki yıllarda Selâhaddin Zerkubi ve Hüsameddin Çelebi, Şems-i Tebrizî'nin yerini doldurmaya çalıştılar.

Yaşamını 'Hamdım, piştım, yandım' sözleri ile özetleyen Mevlâna 17 Aralık 1273 pazar günü Hakk'ın rahmetine kavuştu. Mevlâna'nın cenaze namazını vasiyeti üzerine Sadrettin Konevi kıldıracaktı. Ancak Sadreddin Konevi çok sevdiği Mevlâna'yı kaybetmeye dayanamayıp cenazede bayıldı. Bunun üzerine Mevlâna'nın cenaze namazını Kadı Siraceddin kıldırdı.

Mevlâna ölüm gününü yeniden doğuş günü olarak kabul ediyordu. O öldüğü zaman sevdiğine, yani Allah'ına kavuşacaktı. Onun için Mevlâna ölüm gününe düğün günü veya gelin gecesi manasına gelen 'Şeb-î Arûs' diyordu ve dostlarına ölümünün ardından ah-ah, vah-vah edip ağlamayın diyerek vasiyet ediyordu.

Eserleri:

Mesnevi klasik doğu edebiyatında, bir şiir tarzının adıdır. Edebiyatta aynı vezinde ve her beyti kendi arasında ayrı ayrı kafiyeli nazım türüne Mesnevi adı verilmiştir. Uzun sürecek konular veya hikayeler şiir yoluyla anlatılmak istendiğinde, kafiye kolaylığı nedeniyle mesnevi türü tercih edilirdi.

Mesnevi her ne kadar klasik doğu şiirinin bir türü ise de, 'Mesnevi' denildiği zaman akla 'Mevlâna'nın Mesnevi'si' gelmektedir.

Mevlâna Mesnevi'yi Hüsameddin Çelebi'nin isteği üzerine yazmıştır. Kâtibi Hüsameddin Çelebi'nin söylediğine göre, Mevlâna, Mesnevi beyitlerini Meram'da gezerken, oturken, yürürken, hatta semâ ederken söylemiş. Çelebi Hüsameddin de yazarmış.

Mesnevi'nin dili Farsça'dır. Halen Mevlâna Müzesi'nde teşhirde bulunan 1278 tarihli, elde bulunulan en eski Mesnevi nüshasına göre beyit sayısı 25618 dir.

Mesnevi'nin Vezni:

Fâ i lâ tün - fâ i lâ tün - fâ i lün 'dür.

Mevlâna 6 ciltlik Mesnevi'sinde tasavvufi fikir ve düşüncelerini, birbirine ulanmış hikayeler halinde anlatmaktadır.

Dîvân-ı Kebir

Divân şairlerinin şiirlerini topladıkları deftere denir. 'Divân-ı Kebir 'Büyük Defter' veya 'Büyük Divân' manasına gelir.

Mevlâna'nın çeşitli konularda söylediği şiirlerin tamamı bu divandadır. Divân-ı Kebir'in dili Farsça olmakla beraber, içinde Arapça, Türkçe ve Rumca şiire de yer verilmiştir.

Divân-ı Kebir 21 küçük divân (Bahir) ile rubâî divânının bir araya getirilmesi ile oluşmuştur. Divân-ı Kebir'in beyit sayısı 40.000'i aşmaktadır.

Mevlâna Divân-ı Kebir'deki bazı şiirlerini Şems Mahlası ile yazdığı için bu divâna Divân-ı Şems de denmektedir. Divânda yer alan şiirler vezin ve kafiye göz önüne alınarak düzenlenmiştir.

Mektûbât

Mevlâna'nın başta Selçuklu hükümdarlarına ve devrin ileri gelenlerine nasihat için, kendisinden sorulan ve halli istenilen dini ve ilmi konularda açıklayıcı bilgiler vermek için yazdığı 147 adet mektuptur.

Mevlâna bu mektuplarında, edebi mektup yazma kaidelerine uymamış, aynen konuştuğu gibi yazmıştır. Mektuplarında 'kulunuz, ben deniz' gibi kelimelere hiç yer vermemiştir.

Hitaplarında mevki ve memuriyet adları müstesna, mektup yazdığı kişinin aklına, inancına ve yaptığı iyi işlere göre kendisine hangi hitap tarzı yakışıyorsa, onu kullanmıştır.

Fîhi Mâ Fih

Fîhi Mâ Fih 'Ne varsa içindedir' manasına gelmektedir. Bu eser Mevlâna'nın çeşitli meclislerde yaptığı sohbetleri içermektedir. Bunların oğlu Sultan Veled tarafından bir kitapta toplandığı sanılmaktadır. Eser 61 bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden bir kısmı, Selçuklu Veziri Süleyman Pervane'ye hitaben kaleme alınmıştır. Eserde bazı siyasi olaylara da değinilmiştir. Bu nedenle bu eser tarihi açıdan da büyük bir önem taşımaktadır.

Eserde cennet ve cehennem, dünya ve ahiret mürşid ve mürid, aşk ve sema gibi konular işlenmiştir.

Mecâlis-i Seb'a (Yedi Meclis)

Mecâlis-i Seb'a adından da anlaşılacağı üzere Mevlâna'nın yedi meclisinin, yedi vaazının toplanmasından meydana gelmiştir. Mevlâna'nın vaazları, Çelebi Hüsameddin veya oğlu Sultan Veled tarafından not edilmiş ancak özüne dokunulmamak kaydı ile eklentiler yapılmıştır. Eserin düzenlenmesi yapıldıktan sonra, Mevlâna'nın tashihinden geçmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

Şiiri amaç değil, fikirlerini söylemede bir araç olarak kabul eden Mevlâna, yedi meclisinde şerh ettiği hadisleri şu konulara ayırmıştır:

1. Doğru yoldan ayrılmış toplumların hangi yolla kurtulacağı
2. Suçtan kurtuluş, akıl yolu ile gafletten uyanış
3. İnanç'daki kudret
4. Tövbe edip doğru yolu bulanların Allah'ın sevgili kulu olacakları
5. Bilginin değeri
6. Gaflete dalış
7. Aklın önemi

Bu yedi mecliste, asıl şerh edilen hadiselerle beraber 41 hadis daha geçmektedir. Mevlâna tarafından seçilen her hadis içtimaidir. Mevlâna, yedi meclisinde her bölüme 'hamd-ü senâ' ve 'münacat' ile başlamakta, açıklanacak konuları ve tasavvufi görüşlerini hikaye ve şiirlerle cazip hale getirmektedir. Bu yol Mesnevi'nin yazılışında da aynen kullanılmıştır.

Ağıt

Göz gamın ne olduğunu bilseydi,
gökyüzü bu ayrılığı çekseydi,
padişah bu acıyı duysaydı;
göz gece demez gündüz demez ağlardı,
gökler yıldızlara, güneşle, ayla
gece demez gündüz demez ağlardı.
padişah bakardı ününe,
tacına, tahtına, tolgasına, kemerine,
gece demez gündüz demez ağlardı.

Gül bahçesi güzün geleceğini duysaydı,
uçan kuş avlanacağını bilseydi,
gerdek gecesi bu özlemi görseydi;
gül bahçesi hem güle hem dala ağlardı,
uçan kuş uçmaktan vazgeçer ağlardı,
gerdek gecesi öpüşmeye, sarılmaya ağlardı.

Zaloğlu bu zülmü görseydi,
ecel bu çığlığı duysaydı,
cellâdın yüreği olsaydı;
Zaloğlu savaşa, yiğitliğe ağlardı,
ecel bakardı kendine ağlardı,
cellât, yüreği taş olsa, ağlardı.

Kumru, başına geleceği duysaydı,
tabut, içine gireni bilseydi,
hayvanlarda bir parça akıl olsaydı;
kumru selviden ayrılır ağlardı,
tabut omuzda giderken ağlardı
öküzler, beygirler, kediler ağlardı.

Ölüm acılarını gördü tatlı can,
koyuldu işte böyle ağlamaya.
Olanlar oldu, gitti dostum benim.
şu dünya bir altüst olsa, aülasa yeri var.
öylesine topraklar altında kalmışım.

Mevlana Celaleddin Rumi

Allahım Bu Vuslatı Hicran Etme

Allahım bu vuslatı hicran etme
Aşkın sarhoşlarını nalan etme

Sevgi bahçesini yemyeşil bırak
Bu mestlere bahçelere kasdetme

Dalı yaprağı vurma hazan gibi
Halkını başı dönmüş zelil etme

Kuşunun yuvasının ağacını
Yıkma da kuşlarını perran etme

Kumunu ve mumunu karıştırma
Düşmanları kör et de şadan etme

Hırsızlar aydınlığın düşmanıdır
Onların işlerini asan etme

İkbal kiblesi yalnız bu halkadır
Umut kabesin öyle viran etme

Bu çadır iplerini öyle katma
Çadır senindir eya sultan etme

Yok dünyada hicrandan daha acı
Ne istiyorsan et de onu etme

M e v l a n a

Mevlana Celaleddin Rumi

Anlatsana

Gönül dostum anlatsana,
İlimizde Mevlana`yı.
Ulu zatın hoşgörüsü,
Yolumuzda Mevlanayı.

xxx

Kıymet verir her insana,
Ulvi görev düştü sana,
Çevir değişik lisanı,
Dilimizde Mevlana`yı.

xxx

Fetetti nice gönüller,
Ruzi mahşedeki kullar,
Bülbül sedasında diller,
Gülümüzde Mevlana`yı.

xxx

EZGİNİ geldik gideriz,
Hakka borcumuz öderiz,
Hatırdadır yad ederiz,
Telimizde Mevlana`yı.

xxx

27/07/2001

Mevlana Celaleddin Rumi

Bahar

Sevgili tutmuş yularımdan beni,
develer gibi habire çeker.
Esrik devesini böyle nereye götürür,
böyle hangi katara?

Hem canımı çiğnedi benim o,
hem bedenimi çiğnedi.
Gönlümü bağladı benim o,
kırdı şişemi.

Ne iş yaptırmaya götürür, bilmem,
nereye götürür beni.

Sevgili takar beni oltasına,
atar karaya balık gibi.
Sevgili kurar gönlüme bir tuzak,
avcıdan yana çeker sürür beni.

Bakarım tabiat başlar büyük işine:
Bulutlar gelir uzaktan
katar katar, küme küme.
Bulutlar sular ovaları.
Bulutlar yürür dağlara doğru.
Uyanır açar gözlerini yeryüzü.
Gökler çalar davulunu.
Dalların gönlüne çeker gülün özü
en güzel kokusunu baharın.
Tohumun gönlü başlar vermeye tohum.
Ağaç durmadan söyler, döker içini.

Mevlana Celaleddin Rumi

Başka Yarınlar

Bugün yüzünde bir başka güzellik var senin,
bugün dudağında başka bir tad var,
boyunda başka bir yücelik.
Bugün kırmızı gülün bir başka daldan.

Ayın gökyüzüne bugün sığmamış.
Göklere benzeyen göğsün bugün daha geniş.
Hangi yanından kalktın bu sabah, söyle,
bir başka kavga var dünyada senin yüzünden,
dünyada bir başka gidiş

Biz senin gözlerinden gördük
arslanlara meydan okuyan o ceylanı,
Başka bir ovası var o ceylanın bugün
iki cihandan da dışarı

Seven insanın ayağı mı yok,
işte ona ölümsüzlük kapandı.
Yukarlarda onunla uçar gider.

Gözlerinin denizinde onu arama.
Oinci bir başka denizde.

Bakarsın bugün sever bu yürek,
yarın sevilir bakarsın.

Yüreğimin özünde başka yarınlar var.

Mevlana Celaleddin Rumi

Ben Bende Değil

Ben bende değil, sende de hem sen, hem ben,
Ben hem benimim, hem de senin, sen de benim,
Bir öyle garip hale bugün geldim ki
Sen benmisin, bilmiyorum, ben mi senim.

(Farsça, Hüseyin Rıfat)

Mevlana Celaleddin Rumi

Bir Olur mu?

Biri geldi, hoca senai öldü dedi.
Yabana atılır bir er değildi ki, omuz silkelim.
Saman çöpü değildi ki uçtu diyelim.
Su değildi ki, soğuktan dondu diyelim.
Tarak değildi ki, bir saç teli kırdı onu diyelim.
Buğday tanesi değildi ki, toprakla kayboldu diyelim.

O şu toprak yurttan bir altın gömüsüydü.
Bir arpaya sayardı iki cihanı.
Aldı topraktan yaratılan bedeni bir gün,
fırlattı toprağa attı.
Aldı götürdü akıl dene şeyi.
Yanlış laf mı ediyoruz ne?
Kimsenin bilmediği bir can daha vardı,
bağışladı gitti o canı sevgiliye.

Saf şarap tortu koyvermişti.
Safı tortunun üstüne çıkmıştı,
arınmıştı tortudan.

Günlerden bir gün, azizim,
yolda birbirlerine rastlamışlar,
birlikte yolculuk etmişlerdi,
bir kürt, bir maraga'lı, bir rey'li,
bir de rum ülkesinden biri.

Biri olur muydu atlas kumaşla kara çul?
Elbet yollar ayrıldı bir gün.
her biri kendi yurduna gitti.

Mevlana Celaleddin Rumi

Bir Gececik

Bir gececik uyuma, ne olur.
Ayrılık kapısını çalma bir gececik.
Bir gececik dostların gönlü olsun,
ne olur sabahı et bir gececik.

Bir gececik gözlerimiz seninle aydın olsun,
kör olsun şeytan bir gececik.
Dünyayı güzel kokular sarsın bütün.
Karanlıklardan ışıklar aksın ovalara.
Sofrandakiler dirilsin bir gececik.

Bir gececik uyuma, ne olur.
Ayrılık kapısını çalma bir gececik.
Bir gececik ata bin, meydana gel.
Gönüller bir gececik rahat olsun,
göğüsler meydana dönsün bir gececik.

Yeniler giyinelim biz kulların.
Musa gibi sen bir sopa al eline.
Sopa bir anda elinde yılan olsun.
Süleyman gibi sen karıncaların yanına var.
Karıncalar bir anda birer Süleyman olsun.

Ne olur, bir gececik kapısını çalma ayrılığın.

Mevlana Celaleddin Rumi

Birliğe Ulaş

Beri gel, daha beri, daha beri.
Bu yol vuruculuk nereye dek böyle?
Bu hır gür, bu savaş nereye dek?
Sen bensin işte, ben benim işte.

Ne diye bu direnme böyle, ne diye?
Ne diye aydınlıktan kaçır aydınlık, ne diye?
Topumuz bir tek olgun kişiyiz, bir tek,
ne diye böyle şaşı olmuşuz, ne diye?

Zengin yoksulu hor görür, ne diye?
Sağ soluna yan bakar, ne diye?
İkisi de senin elin, ikiside,
peki, kutlu ne, kutsuz ne?

Topumuz bir tek inciyiz, bir tek.
başımız da tek, aklımız da tek.
Ne diye iki görür olup kalmışız
iki büküm gökkubbenin altında, ne diye?

Sen habire gevele dur bakalım,
habire 'usul boylu birlik çam ağacı' de,
sonu nereye varır bunun, nereye?

şu beş duyudan, altı yönden
varını yoğunu birliğe çek, birliğe.
Kendine gel, benlikten çık, uzak dur,
insanlara karıl, insanlara,
insanlarla bir ol.
İnsanlarla bir oldun mu bir madensin, bir ulu deniz.
Kendinde kaldın mı bir damlasın, bir dane.

Erkek arslan dilediğini yapar, dilediğini.
Köpek köpekliğini ede durur, köpekliğini.
Tertemiz can canlılığını işler, canlılığını.
Beden de bedenliğini yapar, bedenliğini.

Ama sen canı da bir bil, bedeni de,
yalnız sayıda çoktur onlar, alabildiğine,
hani bademler gibi, bademler gibi.
Ama hepsindeki yağ bir.

Dünyada nice diller var, nice diller,
ama hepsin de anlam bir.
Sen kapları, testileri hele bir kır,
sular nasıl bir yol tutar, gider.
Hele birliğe ulaş, hır gürü, savaşı bırak,
can nasıl koşar, bunu canlara iletir.

Mevlana Celaleddin Rumi

Bizim Canımıza Gelsin

Hastalıklar senden uzak olsun, ey canlarımızın rahatı,
ey gören gözümüz,
kem gözler senden uzak olsun!

Bedenin sağlam olsun, ay yüzlü güzel,
gölgen başımızdan eksik olmasın!

Gül bahçesine benzeyen yüzün,
o gönül otağımız,
ovamızın yeşilliği,
nasılsa hep öyle kalsın,
hep öyle taze, yeşil.

Bizim canımıza gelsin
senin bedenine gelen ağrı.

Mevlana Celaleddin Rumi

Bu Ayrılık

Kuşuruma bakmayın benim, dostlar,
bağışlayın beni.
Ben davullara, bayraklara aldırmayan
bir padiřahın yoluna dūřmūřum,
deli divane olmuşum.
Çok uzaklardan yūrüyen bir adam gibiyim ben,
çok uzaklardan geçen bir hayal gibi.
Ama yok da sayılmam hani,
var olan bir şeyim ben.

Haydi ben bensiz geleyim,
sen sensiz gel.
Ne varsa şu ırmağın içinde var,
soyunalım iki can,
dalalım şu ırmağa, hadi.
Bu kupkuru yerde yakınmadan gayri ne gördük,
bu kupkuru yerde ne gördük zulūmden gayri.

Bu ırmakta ne ölmek var bize,
bu ırmakta ne gam var, ne keder var, ne dert.
Bu ırmak alabildiğine yaşamaktan,
bu ırmak iyilikten, cömertlikten ibaret.

Durma, çabuk gel, gelmem deme.
Ne evet demek yaraşır sana, ne hayır, dostum,
senin şânına sadece gelmek yaraşır.

Mevlana Celaleddin Rumi

Bu Gün Ahmet Benim

Bugün ahmet benim,
ama dünkü Ahmet değil.
Bugün anka benim,
ama yemle beslenen kuşcağız değil.

Enelhak kadehiyle
bir yudum içen sızdı
Tarılık şarabından.
Şişelerle, küplerle içtim ben, sızmadım,
ben, sultanların aradığı sultan.

Ben hâcetler kıblesiyim.
Gönlün kıblesiyim ben.
Ben cuma mescidi değilim,
insanlık mescidiyim ben.

Ben saf aynayım,
sırım dökülmemiş, paslanmamışım.
Ben kin dolu bir gönül değilim,
Sinâ dağının gönlüyüm ben.

Üzüm sarhoşluğu değil benim sarhoşluğum,
benim sarhoşluğumun sonu yok.
Tarhana çorbası içmem ben,
can yemeği yerim,
içerim can şerbeti.

İşte sarttı seni
bir gümüş bedenlinin özlemi.
Altın haline geldin artık.
Sen altına âşıksın,
altın benim rengime âşık.

Gönlü saf sûfiyim ben,
benim tekkem âlem,
medresem dünya benim.
Değilim abalı sûfilerden.

İster yakarış eri ol sen,
meyhane eri istersen,
bundan sanki ne çıkar?
Yok cumartesiymiş, yok cumaymış,
bence ne farkı var?

Gerçeğin tadını alan er
ne altına aldırış eder,
ne kalendar tacına bakar.
Ne tasası vardır, ne kını.

Ey Tebriz'li hak Şems'i,
yüzünü göstermediysen sen,
yoksul çaresiz kalırdı kulun;

ne gönlü olurdu, ne dini.

Mevlana Celaleddin Rumi

Bu Şiir Ondan Utanıyor

Bu ne güzel koku böyle,
bu ne güzel koku.
Gül bahçesinden yoksa gelen o mu?
Gece mi bu gelen, misk mi bu, amber mi bu?
Bu ne güzel koku böyle,
bu ne güzel koku.
O pazardan tezcecik yoksa o mu geliyor,
yoksa güzelimiz geri mi geliyor ne?

Bu nasıl yüz böyle,
bu nasıl ışık?
Bu nasıl ay böyle,
bu nasıl güneş?
Mağradan mı çıktı,
dağdan mı iniyor,
o yalnızlığın adamı,
o dost?

Boş yere arama şarap testisini sen.
Koklama onun ağzını sen boş yere.
Şu meyhaneciden mi geliyor sandın onu;
dostum, onu sen kendin gibi belleme.

Yolda o yapayalnızsa ne olur?
Başında sarık yoksa ne çıkar?
Ne bundan güneşe bir leke olur,
ne ayın gösterişine zarar.

Bu gece uyuma dostum, uyuma.
Bir kolayına getir onu bul.
Sarhoşlar meclisine hep böyle geceleyin gelir o.
Bu gece uyuma dostum, uyuma.

Biz duvara asılı duran resimleriz.
Bizi yapan ressamın varlık şavkı
duvarın üzerine bir vurdumu,
bakarsın o anda canlanıvermiş, kımıldanmışız
Onun selvi boyu bir göründü mü,
bakarsın dünya güllük gülistanlık.
Kalktı bir salındı, kendinibir gösterdi mi.
bakarsın kıyamet koptu gitti.

Bakarsın Calinus gibi hastalar ülkesindendir o.
Bakarsın hayret yurdunda dolaşır hastalar gibi.

Sustum artık ben,
sustum artık
Bu şiir utanıyor ondan.

Mevlana Celaleddin Rumi

Demedim mi?

Oraya gitme demedim mi sana,
seni yalnız ben tanırım demedim mi?
Demedim mi bu yokluk yurdunda hayat çeşmesi ben'im?

Bir gün kızsın bana,
alsın başını,
yüz bin yıllık yere gitsen,
dönüp kavuşacağın yer ben'im demedim mi?

Demedim mi şu görünene razı olma,
demedim mi sana yaraşır otağı kuran ben'im asıl,
onu süsleyen, bezeyen ben'im demedim mi?

Ben bir denizim demedim mi sana?
Sen bir balıksın demedim mi?
Demedim mi o kuru yerlere gitme sakın,
senin duru denizin ben'im demedim mi?

Kuşlar gibi tuzağa gitme demedim mi?
Demedim mi senin uçmanı sağlayan ben'im,
senin kolun kanadın ben'im demedim mi?

Demedim mi yolunu vururlar senin,
demedim mi soğuturlar seni.
Oysa senin ateşin ben'im,
sıcaklığın ben'im demedim mi?

Türlü şeyler derler sana demedim mi?
Kötü huylar edinirsin demedim mi?
Ölmezlik kaynağını kaybedersin demedim mi?
Yani beni kaybedersin demedim mi?

Söyle, bunları sana hep demedim mi?

Mevlana Celaleddin Rumi

Denizlerin Üzerinde

Pek acayip bir şey bu:
Güz mevsiminde olduğumuz halde
birdenbire güneş koç burcuna girdi baktım.
Baktım birden bire ilkbahar oldu.
Birdenbire kaydadı kanım.
Nerdeyse hani
bulanıp kanıma
bir deve gibi köpürecek,
bir deve gibi oynamaya başlayacağım.

Bir uzaklaşıp bir yakınlaşması kan dalgalarının.
Kendisinden geçmiş insanla dolu bir ova.
Ölümsüz gözle görülmez bir içki âlemi.

Baktım birdenbire canlandı ölü.
İhtiyarlar baktım genç oluverdi.
Baktım bakırlar kesildi som altın.
Daha iyisi geldi yerine,
daha güzeli geldi baktım,
şehrimizden ayrılanın.

İçki, eğlence, tad sarmış şehrimizi.
Elinde bir kadeh var her sarhoşun.
Kimi doymuş, rahat, kendinde,
İçkiye doğru koşmakta kimi.
Gürül gürül süt ırmağı bir yanda,
bir yanda gürül gürül bal nehri.

Pek acayip bir şey bu:
Bir şehirde padişah bir tane olurdu.
gökyüzünde ay bir tane.
Bu şehir padişahlarla dolu,
gökyüzü aylarla, zuhallerle.

Sen haydi koş var git hekimlere,
orda işiniz yok de sizin.
Orda ne dermansızlık, ne dert var,de.
Orda ne gam, ne kasvet var, de.
Orda ne kadı, ne vali.
Ne bey, ne beyin vergicisi.

Davalar, düşmanlıklar, kavgalar zaten
denizlerin üzerinde hiç bir zaman yürüyemedi.

Mevlana Celaleddin Rumi

Dostlar, Gün Bugün!

Toy, düğün kumaş oldu, ölçüldü biçildi.
Toy, düğün elbise oldu uzun boya.
Toylar, düğünler tam bizim için,
toyumuz, düğünümüz kutlu olsun dünyaya.

Şekere eş oldu dudu kuşu,
zühre eş oldu aya.
Toylar, düğünler tam bizim için,
toyumuz, düğünümüz kutlu olsun dünyaya.

Bugün hayat öylesine rahat.
Bugün yürekler öylesine ferah.
Bugün insanlar öylesine kardeş.
Toylar, düğünler tam bizim için,
toyumuz, düğünümüz kutlu olsun dünyaya.

Ey şehrimizi aydınlatan sultan,
güvey oluyorsun bir güzele bu gece.
Ne de güzel yürüyorsun mahallemizde salına salına,
ne de güzel akıyorsun deremize çağlaya çağlaya,
ey bizi unutmayan, bizi arayan dost,
ey bizim suyumuz, ırmağımız.
Toylar, düğünler tam bizim için,
toyumuz, düğünümüz kutlu olsun dünyaya.

Dostlarım, gün bugün,
oynayın, rakedin, dönün.
Bir bölük halk deniz gibi köpürüyor,
bir bölük halk dalga dalga secdede.
Bir bölük halk kılıç gibi savaşıyor,
bir bölük halk kanımızı içmede.
İşte girdi gerdeğe nergisle gül,
işte astım davulumu boynuma.

Toylar, düğünler tam bizim için,
toyumuz, düğünümüz kutlu olsun dünyaya.

Mevlana Celaleddin Rumi

Duy Şikayet Etmede Her An Bu Ney

Duy şikayet etmede her an bu ney,
Anlatır hep ayrılıklardan bu ney.

Der ki feryadım kamışlıktan gelir,
Duysa her kim, gözlerinden kan gelir.

Ayrılıktan parçalanmış bir yürek
İsterim ben, derdimi dökmem gerek.

Kim ki aslından ayırmış canını,
Öyle bekler, öyle vuslat anını.

Ağladım her yerde hep ah eyledim,
Gördüğüm her kul için dostum dedim.

Herkesin zannında dost oldum ama,
Kimse talip olmadı esrarıma.

Hiç değil feryadıma sırrım uzak,
Nerde bir göz, nerde bir candan kulak?

Aynadır ten can için, can ten için,
Lakin olmaz can gözü her kimsenin.

Ney sesi tek mil hava oldu ateş,
Hem yok olsun, kimde yoksa bu ateş!

Aşk ateş olmuş dökülmüştür ney'e,
Cezbesi aşkın karışmıştır mey'e.

Yardan ayrı dostu ney dost kıldı hem,
Perdesinden perdemiz yırtıldı hem.

Kanlı yoldan ney sunar hep arz-ı hal,
Hem verir Mecnunun aşkından misal.

Ney zehir, hem panzehir, ah nerde var,
Böyle bir dost, böyle bir özlemlî yar?

Sırrı bu aklın bilinmez akl-ile,
Tek kulaktır müşteri, ancak dile.

Gam dolu günler zaman hep aynı hal,
Gün tamam oldu, yalan, yanlış, hayal.

Gün geçer yok korkumuz, her şey masal,
Ey temizlik örneği sen gitme, kal!

Kandı her şey, tek balık kanmaz sudan,
Gün uzar, rızkın eğer bulmazsa can.

Olgunun halinden ah, anlar mı ham?

Söz uzar, kesmek gerektir vesselam.

(Farsça, çev: F. Halıcı)

Mevlana Celaleddin Rumi

Duydum ki Bizi Bırakmaya Azmediyorsun Etme

Duydum ki bizi bırakmaya azmediyorsun etme
Başka bir yar başka bir dosta meylediyorsun etme

Sen yadeller dünyasında ne arıyorsun yabancı
Hangi hasta gönüllüyü kasediyorsun etme

Çalma bizi bizden bizi gitme o ellere doğru
Çalınmış başkalarına nazar ediyorsun etme

Ey ay felek harab olmuş alt üst olmuş senin için
Bizi öyle harab öyle alt üst ediyorsun etme

Ey makamı var ve yokun üzerinde olan kişi
Sen varlık sahasını öyle terk ediyorsun etme

Sen yüz çevirecek olsan ay kapkara olur gamdan
Ayın da evini yıkmayı kastediyorsun etme

Bizim dudağımız kurur sen kuruyacak olsan
Gözlerimizi öyle yaş dolu ediyorsun etme

Aşıklarla başa çıkacak gücün yoksa eğer
Aşka öyleyse ne diye hayret ediyorsun etme

Ey cennetin cehennemin elinde olduğu kişi
Bize cenneti öyle cehennem ediyorsun etme

Şekerliğinin içinde zehir zarar vermez bize
O zehiri o şekerle sen bir ediyorsun etme

Bizi sevindiriyorsun huzurumuz kaçır öyle
Huzurumu bozuyorsun sen mavediyorsun etme

Harama bulaşan gözüm güzelliğinin hırsızı
Ey hırsızlığa da değen hırsızlık ediyorsun etme

İsyan et ey arkadaşım söz söyleyecek an değil
aşkın baygınlığıyla ne meşk ediyorsun etme

Mevlana Celaleddin Rumi

Dün Gece

Ne güzel geceydi dün gece, ne güzel geceydi:
Onunla sarmaşdolaş, dudak dudağa,
talih kapısı ardına kadar açık,
güneş kucağımızda.

Ne güzel geceydi dün gece, ne güzel geceydi:
Şarap tasını her sunuşunda
diyordu aklına başına al.
Hani dün gece aklın da tam sırasıydı ya!

Mevlana Celaleddin Rumi

Ey Balçık Dünya

Seni bildim bileli,
ey balçık dünya,
başıma nice belâlar geldi,
nice mihnet, nice dert.
Seni sırf belâdan ibaret gördüm,
seni sırf mihnetten, dertten ibaret.

İsa'nın yurdu değilsin sen,
yayıldığı yersin eşeklerin.
Nerden tanıdım seni bilmem ki,
nerden parçası oldum bu yerin,

Bana vermedin bir yudum tatlı su,
sofranı yaydın yayalı.
Elimi ayağımı bağladın gitti,
elimini ayağımın farkına varalı.

Bırak da bir ağaç gibi
yerin altından çıkarıp ellerimi
sevgilinin havasıyla sarmaşdolaş olayım,
uzayıp gideyim bâri.

Ey çiçek, dedim çiçeğe,
dedim, bu küçük yaşta sen,
neden ihtiyar oldun bu kadar,
dedim, nasıl oldu bu böyle?

Çocukluktan kurtuldum, dedi çiçek,
sabah rüzgârını tanıyalı,
hep yukarlara doğru çıkar
yukarlardan gelmiş bir ağaç dalı.

Şunu da söyledi çiçek:
Madem aslımı tanıdım,
madem yersizlik âlemi aslım,
artık bana tek bir şey düşecek:
Yücelip aslıma gitmek.

Sus yerter artık,
var git yokluğa haydi,
yoklukla yok ol.
Git, yokluklardan tanı
yokluktan var olanı.

Mevlana Celaleddin Rumi

Gel

Gene gel, gene.
Ne olursan ol, ister kafir ol,
İster atese tap, ister puta,
İster yüz kere tövbe etmiş ol,
ister yüz kere bozmuş ol tövbeni...
Umutsuzluk kapısı değil bu kapı,
Nasılsan,
Öyle gel...

Mevlana Celaleddin Rumi

Geldi

Güneşim, ayım geldi.
Gözüm, kulağım geldi.
Gümüş bedenlim geldi.
Altın madenim geldi.
Başımın sarhoşluğu geldi.
Gözümün nuru geldi.
Başka bir şey dilediysen
işte o başka bir şeyim geldi.

Yolumu vuran geldi.
Tövbemi bozan geldi.
gümüş bedenli güzel
kapımdan ansızın çıkageldi.

Ey eski dostum benim,
bak bugün dünden çok iyi,
Dün ondan bir haber almıştım,
hemen sarhoş olmuştum.
Dün gece onu mumla aramış durmuştum.
Bak bugün bir demet gül gibi
yol uğrağıma geliverdi.

Şarap içmeliyim şarap,
ş,imşekler saçmalı aklım,
bunun tam vakti.
Kuş olmalıyım, uçmalıyım,
kolum, kanadım geldi.

Bir anda aydınlık içinde dünya.
Bir anda dünya sabahlar gibi.
İşte bağırmanın tam zamanı şimdi.
İşte kükremenin tam zamanı.
Benim koca arslanım geldi.

Mevlana Celaleddin Rumi

Gelin de Bizi Görün

Ey aşıklar, gelin bakın,
gelin bakın, ey iş erleri.
Gelin de bizi görün işte.
Bakın nasıl yıldızlar gibi ateş kesilmişiz,
ayın yöresinde bütün gece nasıl oynayıp dönmeye koyulmuşuz.
Güneşimiz gideli ortaya nasıl çıkmışız işte bakın.
Bakın nasıl anadan doğma çırılçıplak olmuşuz,
nasıl başıboş olmuşuz bakın.

Ey aşıklar, gelin,
gelin ey iş erleri,
şarabın en tatlısı burada işte bakın,
işte burada şarabın en iyisi,
işte burada yıllanmış şarabın.

Tanyeri ağarınca her gün,
güzeller sultanımız çağırır, haydi der,
ey çaresizler der, gelin,
aşıklara derman olan biziz asıl,
aşıklara bizi asıl tek çare, der.

Turdağı o şarabı içti.
Körkandil şarhoş oldu.
Turdağı kendinden geçti.
Bizim elimizden ne gelir,
biz demirden dağ değiliz ki!

Gökyüzünde, harman yerinde,
yanan yıldızlarınız ama,
kesilsek dilim dilim,
bölünsek parça parça,
olsak arpa gibi, tane tane,
gene de söz açamayız sırdan yana,
veremeyiz ondan bir zerre bile.

Diyorlar aşk deli.
Ama biz zirdeliyiz.
Diyorlar kötülüğe götürür insanı insanın içi.
Ama biz o iç'e emrederiz

Tek bir aşka tutulmuşuz yani,
yani senin aşkına tutulmuşuz.
Sen bir kez daha şu yolculuktan dön gel,
gel Allah aşkına bir gör halimizi.

Mevlana Celaleddin Rumi

Gitme İstemem

Gitme Ý stemem

Demek sen böyle salý na salý na bensiz gidiyorsun ey caný
mý n caný .
Ey, dostlarý n caný na can katan,
Gül bahçesine böyle bensiz gitme istemem.

Ý stemem, ey gökkubbe, bensiz dönme
Ý stemem, ey ay, bensiz doð ma.
Ý stemem, ey yeryüzü, bensiz durma
Bensiz geçme, ey zaman, istemem.

Sen benimle beraberken
Hem bu dünya güzel bana, hem o dünya güzel.
Ý stemem, bensiz kalma bu dünyada sen,
O dünyaya bensiz gitme, istemem.

Ý stemem, ey dizgin, bensiz at sürme.
Ý stemem, ey dil, bensiz okuma.
Ý stemem, ey göz, bensiz görme.
Bensiz uçup gitme, ey ruh, istemem.

Senin aydý nlý ð ý ndý r aya ý þ ý
ð ý ný veren geceleyin.
Ben bir geceyim, sen bir aysý n madem,
Gökyüzünde bensiz gitme, istemem.

Gül sayesinde yanmaktan kurtulan dikene bak bir.
Sen gülsün, bense senin dikeninim madem,
Gül bahçesine bensiz gitme, istemem.

Senin gözün bende iken
Ben senin çevganý n önündeyimdir.
Ne olur, öylece bak dur bana,
Bý raký p gitme beni, istemem.

O güzelle berabersen, sen ey neþ e,
Ý stemem, saký n içme bensiz.
Hünkarý n damý na çý karsan, ey bekçi,
Saký n bensiz çý kma, istemem

Bir þ ey yoksa bu yolda senden,
Bitik bu yola düþ enlerin hali.
Ben senin izindeyim, ey izi görünmez dost,
Bensiz gitme, istemem.

Ne yazý k bu yola bilmeden, rasgele girene!
Sen ey, gideceð im yolu bilen,
Sen ey yolumun ý þ ý ð ý , sen ey benim deð
neð im,
Bensiz gitme, istemem.

Onlar sadece aþ k diyorlar sana,
Oysa aþ k sultaný msý n sen benim.
Ey, hiç kimsenin d þ  ne sý ð mayan dost,
Bensiz gitme, istemem.

Mevlana Celaleddin Rumi

Gittin

Buradan bir nice acıyla, özlemle gittin,
sonra yalvardın yakardın amma
eline düşmüştün bir kere kaderin,
ne fayda sevgili, ne fayda.

Her yanda çareler aradın kendine,
olmadık şeyler yaptın her yanda.
Bulamadın bir çare, sonunda gittin,
ne fayda sevgili, ne fayda.

Kucağın güllerle doluydu senin,
ayın öndördü bir yüzün vardı .
Kopup halkasından dostlar meclisinin,
o aşağılık, o bayağı yere sen,
o karıncaların, yılanların yanına
ne oldu, nasıl oldu da gittin?

Nerde hani o cânım sözlerin şimdi?
Nerde hani o sırları çözen akıl?
Nerde hani gül bahçesine giden ayak?
Elimizi tutan el nerde hani?

Hoştun, güzeldin, eşin yoktu senin,
insanları hemen elde ederdin.
Ama kalktın çıktın bir uzun yolculuğa,
insanları yiyen toprağa gittin.

Ağlaya inleye sen gittin ama,
gökler de arkandan durmadı ağladı.
Parça parça etti yüzünü ay.
Gönlüm arkandan kan bağladı.

Şimdi ne edeyim, kime sorayım seni?
İyi insanlar arasında mısın orda?
Yani dostlar meclisinde mi?
Yoksa bir kenarda boynun bükük mü kaldın?

Öyle bir yere gittin ki bu sefer,
izinin tozu bile belli değil.
Ne kadar da kanlıymış gittiğin yol!

Mevlana Celaleddin Rumi

Gölge kesil

İşte meyhane güzeli geldi,
bizi alacak, eve götürecek.
İşte geldi baharlar içinde,
Geldi yüzümüz gülsün diye,
içimiz açılsın, ılsın diye,
olalım diye genç ve taze.

İşte dağarcığını açtı
İşte belini sıktı.
İşte yayını kurdu.
İşte okunu yastı.
İşte yolumuzu vuracak.
İşte bizi yemek, yutmak için,
bin dereden su getirecek,
bir nice düzenler kuracak.

Ama durma gene yürü sen,
gölge kesil onun içinde boyuna.
Onünde ardında koş yuvarlan.
Sonunda taze bir fidan gibi
Kökümüzden söküp çıkaracaksa da bizi aldırma.
Mermer bir yürek varsa sende dostum, dayan!

Gene geldi işte gene geldi.
İşte o uzun ömür geldi.
Sultanların şahı geldi.
Gizli hazine geldi.
Cihanın canı geldi.
İşte güneş koç burcuna geldi,
Gülen yüzümüzü görmek için
yaradılış ağacının üstünde.

Mevlana Celaleddin Rumi

Güneşe Kulum Ben

Mademki ben güneşe kulum,
güneşten söz açmalıyım size.
Mademki gece değilim ben,
mademki karanlığa tapmıyorum,
düşten dem vurmak nafile.

Mademki tıpkı güneşe benziyorum,
elimi eteğimi çekmeliyim üzerinden
ferah, mâmur olan yerin.
Mademki tıpkı güneşe benziyorum,
doğmalıyım ortasında harabelerin.

Gerçi bugün bir kuru elmayım,
ama değerim ağacımdan çok.
Gerçi sarhoşum, yıkılmışım ama
doğru lâf etmedeyim,
erkekçe konuşmadayım.

Benim gönlümün kokusu
yöresindeki topraktan gelir.
Ben o topraktan utanırım da
nedense bir tek söz söyleyemem
suya dair.

Güzel yüzünden kaldır perdeni,
böyle konuşmayı yakıştıрма bana.
Taş gibi kaskatıysa senin kalbin,
bak benim kalbim yanmış, ateş haline gelmiş.
Bir iyilik eder, şişeyi alırsan eline,
bir de bakacaksın ki kadehle şarap bende dile gelmiş.

Mevlana Celaleddin Rumi

Halimiz tamam

Tekmil medreseler, minareler bir gün yıkılmayacaksa,
iman küfür olmayacaksa bir gün,
küfür bir gün imanın yerine ge meyecekse,
i te o zaman halimiz tamam.
Bir daha ne kalenderliğin yolu yordamı bulunur,
ne dünyamıza layık bir adam.

Mevlana Celaleddin Rumi

Hangisiyim Ben

Şu insanlardan hangisi ben'im?
Hele sen şu kavgayı, gürültüyü dinle,
ağzıma, sözüme kulak asma.
Hem sen beni elden çıktı bil.
Yoluma kadeh madeh koyayım da deme.
Önüme ne çıkarsa tuzla buz ederim.

Hem ben tıpatıp sana benzerim.
Ağlarsan ağlarım,
gülersen gülerim.
Asıl sen vardın ortada,
ben senin elinde bir ayna.
Sen yeşillikte bir ağaç,
ben senin gölgen.

Ben senin gölgen olduktan sonra
hemen gider kendime bir dost ararım
kurmak için yanında çadırımı,
ararım bir taze gül fidanı.

Sonra sâkinin kapısına varır,
vurur testimi kırarım.
Sonra oturur bardak bardak içerim
ciğerimden akan kanı

Mevlana Celaleddin Rumi

Hapisteler Ama

Yürü, can gözünü aç,
şu âşıklara bir bak hele:
Nasıl sarmaşdolaş, gönül gibi bir şey olmuşlar,
nasıl gelmişler can gibi
elsiz, ayaksız hale.

Bahçeden daha güler yüzlü onlar,
gülден daha güler yüzlü.
bilgiden daha doğru,
akıldan daha hünerli,
şerviden daha hür.
Ölmezlik suyundan daha arı, duru.

Hep zerreler gibi hovardalar.
Güneş onlara kaftan.
Balçığa ayak basmışlar,
baş komuşlar gönül dizine.
Kanların üzerinden geçmişler,
kan denizlerin dalgaları arasından.
Etekleri gene tertemiz;
bir şey bulaşmadan eteklerine.

Diken içindeler,
ama gül gibiler.
Hapisteler,
ama şarap gibiler.
Balçık içindeler,
ama gönül gibiler.
Gece içindeler,
ama sabah gibiler.

Sen onların şarabını bir iç de gör:
Nail birdenbire ferah olur, aydınlanır yüreğin,
birdenbire nasıl unutulur her şey,
nasıl birdenbire gözlerinin içi güler.

Mevlana Celaleddin Rumi

Hatırla ama!

Bir tatlı ömür gibi gitmeye niyetlendin,
ayrılık atına eyer vurdun inadına.
Ama bizi unutma, hatırla ama.

Sana temiz dostlar, iyi dostlar, bağdaş dostlar
yeryüzünde de var. gökyüzünde de var.
Eski dostla ettiğin yemini, hatırla ama.

Sen her gece ay değirmisini
başına yastık edince yollarda,
dizimde yattığın geceleri hatırla ama.
Sen ey, hüsrev'i kendine kul,
şirin gibi bir nice güzeli esir eden,
aşkının ateşiyle tıpkı Ferhat gibi benim
ayrılık dağını delmede olduğumu, hatırla ama.

Bir deniz kesilen gözlerimin kıyısında
bir aşk ovasını görmüştün hani;
sarfan dallarıyla, ağustos g lleiyle sarmaşdolaş.
Bunu unutma, hatırla ama.

Ey Tebrizli şems,
dinim aşktır benim, senin yüzünü gördüm göreli,
benim dinim senin yüzünde övünür, ey sevgili.
Bunu unutma, hatırla ama.

Mevlana Celaleddin Rumi

Hep O

Aşk geldi, kan gibi
Damarlarıma derime doldu.
Beni benden aldı,
Varlığımı sevgiliye doldurdu.
Kısaca;
Bana benden kalan bir ad;
Ancak ötesi hep o...

Mevlana Celaleddin Rumi

İsyan Etmişim

Aya öfkelenmişim ben,
işte böyle kapkaranlık bir gece olmuşum.
Padişaha kızmışım,
gırılçıplak bir yoksul olmuşum.

Güzeller sultanı gel demiş,
evine çağırmış beni.
Ben bir yolunu bulmuşum,
yola baş kaldırmışım.

Sevgilim baş çeker, naz ederse,
gamlara atar, kararsız korsa beni,
bir kez olsun ah demem, inad için.
Ah'a da kızmışım ben.

Bir bakarsın altınla aldatırlar beni o.
Bir bakarsın şanla şerefle aldatırlar beni.
Oysa altın falan istemiş değilim ondan,
şanla şerefle hele çoktan boş vermişim.

Ben bir demirim,
mıknatıstan kaçıyorum.
Bir saman çöpüyüm ben,
mıknatıslara yan çizmişim.

Ben öyle bir zerreyim ki,
bütün âleme isyan etmişim.
Havaya, toprağa isyan etmişim,
Ateşe, suya isyan etmişim.
Altı yöne isyan etmişim.
Beş duyuya isyan etmişim.

Hava, toprak, ateş, su da neymiş ki,
altı yön de neymiş,
beş duyu da ne.
Benim için hiç bir şey umurumda değil.

Mevlana Celaleddin Rumi

Kardeşim

Kardeřim sen dűřünceden ibaretsin,
Geriye kalan et ve kemiksin,
Göl dűřünür gülüstan olursun,
Diken dűřünür dikenlik olursun,

Mevlana Celaleddin Rumi

Kendi kendine

Kişinin kendine ettiğini
Edemez kişiye hiğbir fani
Bu kahpe hırsı.ne kıskanç kini,ne şarap
Nede haşhaş edemez..
Kişinin kendine ettiğini Tayfun, boran
Dağ , taş edemez.

Kişinin kendine ettiğini
Edemez Kişiye hiğbir fani
tutmassa gerçek dost elini
kendi kendiyle baş edemez.
Kişinin kendine ettiğini
Sarhoş edemez,ayaş edemez
Mezar soyan nebbaş edemz...

Mevlana Celaleddin Rumi

Kendime Yediremem

Düşman saçmaşapan lâflar eder,
duyar can kulağım.
Benim için kötü şeyler düşünür,
görür can gözüm.
Uzerime köpeğini salar,
ısıtır köpek ayağımı,
çok acılar çekerim, çok acılar.
Köpek değilim, onu ısıramam,
ısıtırım dudağımı.

Büyük kişilerin sırlarına ortağım,
gene de na şu kadar övünemem.
Bütün ayıplar bende ama,
ne yapıp yapmalı,
ulaşmalı dostlara,
geride kalmayı kendime yediremem.

Mevlana Celaleddin Rumi

Mesnevi'den

Aşkın şerarı ateşi ta bağrıma düştü,
Ahım işiden yandı deyu başıma üstü,
İmdadıma eşkim ile dide yetişti,
Hepsi kalıp acz dediler: 'eyvah',
Yansın ko dedim, sönmeye söndürmeye Allah.

Mevlana Celaleddin Rumi

Ne Diye

Beri gel, daha beri, daha beri.
Bu yol vuruculuk nereye dek böyle?
Bu hır gür, bu savaş nereye dek?
Sen bensin işte, ben benim işte.

Ne diye bu direnme böyle, ne diye?
Ne diye aydınlıktan kaçır aydınlık, ne diye?
Topumuz bir tek olgun kişiyiz, bir tek,
Ne diye böyle şaşı olmuşuz, ne diye?

Zengin yoksulu hor görür, ne diye?
Sağ soluna yan bakar, ne diye?
İkisi de senin elin, ikiside,
Peki, kutlu ne, kutsuz ne?

Topumuz bir tek inciyiz, bir tek.
Başımız da tek, aklımız da tek.
Ne diye iki görür olup kalmışız
İki büklüm gökkubbenin altında, ne diye?

Sen habire gevele dur bakalım,
Habire 'Usul boylu birlik çam ağacı' de,
Sonu nereye varır bunun, nereye?

Şu beş duyudan, altı yönden
Varını yoğunu birliğe çek, birliğe.
Kendine gel, benlikten çık, uzak dur,
İnsanlara katıl, insanlara,
İnsanlarla bir ol.
İnsanlarla bir oldun mu bir madensin, bir ulu deniz.
Kendinde kaldın mı bir damlasın, bir dane.

Erkek arslan dilediğini yapar, dilediğini.
Köpek köpekliğini ede durur, köpekliğini.
Tertemiz can canlılığını işler, canlılığını.
Beden de bedenliğini yapar, bedenliğini.

Ama sen canı da bir bil, bedeni de,
Yalnız sayıda çoktur onlar, alabildiğine,
Hani bademler gibi, bademler gibi.
Ama hepsindeki yağ bir.

Dünyada nice diller var, nice diller,
Ama hepsin de anlam bir.
Sen kapları, testileri hele bir kır,
Sular nasıl bir yol tutar, gider.
Hele birliğe ulaş, hır gürü, savaşı bırak,
Can nasıl koşar, bunu canlara iletir.

Mevlana Celaleddin Rumi

Ne zaman

Ne zaman bu addan sandan geçeceğiz, ne zaman?
Can meclisinin halkasına ne zaman hep birden girip

oturacağız?

Dudağımıza bir tek kadeh dokundurmadan
ne zaman içeceğiz büyük dostumuzun huzurunda

can şarabını,

ne zaman içeceğiz, ne zaman

Ne zaman diyeceğiz can sâkisine, uzat elini.
biz bu yana gtk artık,
armağanlar getirdik sana.

Ne zaman diyeceğiz can sâkisine, ne duruyorsun,
tutulduk bikere, düştük ocağına senin,
gurbet elde şdk, donduk kaldık,
selâm ver, hatırımızı sor, kucakla, ısıt bizi,
bize kırmızı şarap sun.

Ne zaman bize cevap verecek o, ne zaman?
Ne zaman diyecek, nem varsa sizin,
buyurun, âfiyetler olsun?

Mevlana Celaleddin Rumi

Nice İnsanlar Gördüm

Nice insanlar gördüm üzerinde elbise yok
Nice elbiseler gördüm içinde insan yok!

Mevlana Celaleddin Rumi

O Geliyor, O!

yollara sular dökün,
bahçelere müjdeler edin,
bahar kokuları geliyor,
o geliyor, o
Ay parçamız, sevgilimiz, yarımız geliyor.

Yol verin, açılın, savulun.
Beri durun, beri.
Yüzü apaydınlık, akpak,
bastığı yeri ardında gündüzler gibi bırakarak
O geliyor, o.
Ay parçamız, sevgilimiz, yarımız geliyor.

Gökler yeryüzünü kapladı, örttü bir anda.
Bir anda dört yanı misk gibi bir koku sardı.
Bir anda bir velvele, bir kıyamet koptu cihanda.
O geliyor, o.
Ay parçamız, sevgilimiz, yarımız geliyor.

Bir anda can geldi bağlara, bağlar ısıdı.
Bir anda açıldı baktı bağlara gözler.
Bir anda bizde ne gam kaldı, ne dert kaldı, ne keder.
O geliyor, o.
Ay parçamız, sevgilimiz, yarımız geliyor.

Yayından fırladı ok.
Hedefe ha vardı, ha varacak.
Bahçeler selama durdu.
Selviler ayağa kalktı.
Çayır çimen yollara düştü.
İşte konca, ata binmiş geliyor.
Biz ne duruyoruz,
O geliyor, o.
Ay parçamız, sevgilimiz, yarımız geliyor.

Sen bizim yöremize gelersen göreceksin, ey şems,
Huyumuz sadece susmak olmuş bizim, susmak.
Senin güzel gözlerinçin işte canım pusuda.
Rahatım kaçtı benim,
geceleri uykum kalmadı gitti ama,
bak işte o güzel günler yola çıkmış geliyor.

Mevlana Celaleddin Rumi

O Kapiyı Kapa

O kapiyı kapa.
Gayret kemerini kuşan.
Bize can şarabını sun.
Bu meyhaneye aşık kişileriz biz,
hem çok uzaklardan geliyoruz bak,
çok uzaklardan.

O kapiyı kapa.
gel sen asıl bizi gör,
gör halimizi, acı.
Bir başka kapi aç,
işte na şurda,
bir gizli kapi.
Bir büyük sağrak bul getir bize.
Sonra doldur şarabı
eski dostluğumuzun şerefine.
O kapiyı kapa.
Gel bizi yıka, arıt.

Hani bir gün, bilmem unuttun mu,
biz hepimiz uykudaydık.
Sen bir tekme atmıştın bize,
derken bir, bir daha.
Sıçramış uyanmıştık uykudan.
Oturup şarap içmiştik sonra.
Şarap başımıza vurmuştu
O zaman olmuştu işte ne olduysa.

Denizleri yüksük gibi gören timsahlarınız artık,
tirit, mercimek, aş erleri değil.
Haydi inadı falan bırak,
inadı bırak da kendine gel,
bize şarap ver, şarap.

Mevlana Celaleddin Rumi

Olduğun Gibi Görün ya da Göründüğün Gibi Ol

Güneş gibi ol şefkatte,merhamette.
Gece gibi ol ayıpları örtmekte.
Akarsu gibi ol keremde,cömertlikte.
Ölü gibi ol öfkede ,asabiyette.
Toprak gibi ol tevazuda,mahviyette.
Ya olduğun gibi görün,ya göründüğün gibi ol.

Mevlana Celaleddin Rumi

Rubai-97-465-

465

Göğsünün içindekini gerçek gönül sanan kimse,
Hak yolunda iki üç adım attı daherşey oldu bitti sandı
Aslında tesbih, seccade, tövbe, sofuluk, günahdan sakınma bunların hepsi yolun
başıdır.Hak yolcusu aldandı da, bunları varacağı yer sandı.

97

O eşsiz, parlak incinin hayali, gözümün önüne geldi.
O anda kendimi tutamadım, ağlamaya başladım.
Gözyaşlarım akarken içim yanıyordu.
Heyecandan şaşırmıştım.Gizlice gözümün kulağına dedim ki;
biliyormusun? 'Gelen konuk, çok değerlidir, çok azizdir'
Ona bol bol aşk şarabı sun.

Mevlana Celaleddin Rumi

Rubailer-1

Askin beni sarmis, nasihatlar bosuna
Ictim o zehiri ben, bu seker bosuna
Gönlümdür olan divane bilmez kimse
'Zincir ayagindan vurunuz'der bosuna!

Mevlana Celaleddin Rumi

Selam Tebriz'e!

kulağını ver, dinle,
bak asesbaşı ne diyor:
bu mahallede bizden bir gönöl eri kayboldu, diyor,
derken ansızın biri yolda izini buldu, diyor.
Belirtilerini görün işte, diyor.

Ne zamandır onu aradık, yandık yakıldık.
Ne zamandır onu arayanlar her yanda dövündüler.
Ne üst kodular, ne baş.

Aşıkların kanı hiç eskimiyor, unutulmuyor.
Aşıkların kanı nasılsa hep öyle kalıyor.
Hep öyle taze, sıcak.

Bu eski bir kan davasıdır deme sakın
Atma kulağının arkasına sen şu lafı:
Kan bir kere eskidi mi kararır, kurur ama,
aşıkların kanı durmayacak, gönüllerinden biteviye akacak.

Bu bucağa sığınan senin bakışındır.
O büyük sağrağı sunan senin nerkis gözlerin.
Sarhoşa gelen de onlar, gönüller çalan da ınlar,
adamı caneviden vuran da onlar

Mevlana Celaleddin Rumi

Su Dediki

Gönül buğday tanesine benziyor,
bizse değirmene.
Değirmen nereden bilecek
bu dönüşün sebebi ne?

Değirmen taşına benziyor beden,
düşünce ce kaygı, suyu.
Su kulak kabarttı, dinledi,
taş başından geçeni söyledi durdu.

Su der ki:
Değirmencidir suyu ark'a döken,
ona sor sen bu işi.
Ey ekmek yiyen, der sana değirmenci,
ekmekçi dediğin de kim oluyor
bu değirmen bir dönmedi mi?

Başından geçenler uzar gider,
gelmez sonu bir türlü.
Yücelik sayesinde bilgi değirmeni
bir hayli tane övüttü.
Söylesin sana, ona sor.

Tebrizli Şems devlet kuşu,
padişahın kutluluk göğünde
yücelere doğru
uçuyor da uçuyor.

Mevlana Celaleddin Rumi

Şehvetin Adını Aşk Koydular

Şehvetin adını Aşk Koydular
Eğer Şehvet Aşk Olsaydı
Eşekler Aşkın Şahı Olurdu

Mevlana Celaleddin Rumi

Şiar Edindik

Bu dünyada ne kimseye uymuşluğumuz var,
ne şu atlas kubbe altında ev kurmuşluğumuz.
Biz susuz kalmışız,
içtikçe içiyoruz.
Güzel bir sarhoşluğumuz var,
güzel, hiç doymayan.
Rahmet denizinin dalgasıdır bu;
bir saman çöpünden başka bir şey değildir
bu dalganın üstünde düşman.

Aşşâğılık kişinin peşine düşmemeyi şiar edindik biz.
Gönül dalgasını bırakmamayı şiar edindik.
Şu yokluk yurdunda
Nuh ve Halil gibi,
ölmezlik denen yerde aşk çardağı kurmak varken,
burnu büyük Âd ve Smud gibi köşkler kurmamayı,
Kafdağı'nda avlanmak duruken
Gerkes gibi leş avlamamayı,
iyi yürekli, tertemiz dostları bırakıp
kahpeleri aldatan dev'e yönelmemeyi,
şu kara toprağa
meyvası cefa olan fidanı dikmemeyi,
kafiye de, şiir de önem vermemeyi,
bizden olmayan şeylere pek aldırış etmemeyi
şiar edindik.

Mevlana Celaleddin Rumi

Tövbe

Ey çalgıcı,
şu gazeli oku:
Ben sevgiliden geçtim, de.
Gülden, dikenden geçtim,
tövbe ettim, de.

Bir gün sarhoştum,
bir gün şöyle böyle.
İkisinden de yudum elimi.
Baktım na buraya kadar tövbenin içindeyim,
dedim tövbelerime tövbe.

Bu köyün şarapçısı hani nerede?
Çabuk şu sağrağı doldursun.
Ar da neymiş,
namus da ne?

Körkütük olmuşum, körkütük işte,
sıcağa, soğuğa tövbe etmişim,
yaşa, kuruya tövbe.

Gel çalgıcı, gel,
ben yolumdan çıkmışım bikere.
Sen bilirsin yolunu,
al çalgıyı, vur tele.

Gönlüm benim paramparça.
Bir çare derdime, bir çare.
Göster kendini, çık ortaya,
gecemizi aydınlat.

Çok karanlık, çok.

Mevlana Celaleddin Rumi

Var Olanlar Geliyor

Sarhoşlar göründü.
Şaraba tapanlar bir bir gelmeye başladılar.
Güzeller nazlı nazlı yollara düştü.
Salına salına gül bahçesinden gül yanaklılar geliyor.

Bir anda hem var olan, hem yok olan,
bir anda değişen, yenilenen şu dünyadan
yoklar bir bir çekip gittiler.
Var olanlar geliyor.

Eteklerini altınla doldurmuşlar.
Som altın kesilmişler.
Darda olanlara verecekler.

Hastalar, yorgunlar, arıklar
iyileşmişler, kanlanmışlar, canlanmışlar,
aşk yaylâsından geliyorlar.

İyi insanların şarkıları
ta yukarlardan aşağılara
güneşin ışıkları gibi iniyor.
İyi insanlar yağmur demiyor, kar demiyor,
ortalık kış kıyamet,
kolları sıvamışlar,
taze taze meyveleri yetiştiriyorlar.

Ben sustum.
Sofra kuruldu.
Onlar bir gül bahçesinden yola çıktı,
bir gül bahçesine doğru.

Mevlana Celaleddin Rumi

Verdim canımı gitti

Nerde bir topluluk görürsen, tellal,
hiç durma, bağır:
Kaçan bir kul gördünüz mü ey insanlar, de,
tertemiz kokan bir kul gördünüz mü,
ay parçası bir yüzü var,
baştanbaşa fitne.

Savaş vakti tez gider, de , tellal,
barış vakti uysal olur, de.

Nerde bir topluluk görürsen, tellal,
hiç durma, bağır:
İnce boylu, güler yüzlü, tatlı sözlü,
tez canlı, çevik bir kul gördünüz mü?
Sirtında bir al kaftan taşıyor.

Kucağında bir rebap, elinde bir yay var, de , tellal,
Çaldığı hep güzel, hep sıcak havalar, de.

Nerede bir topluluk görürsen, tellal,
hiç durma, bağır:
Onun bağından bir meyva devşiren var mı ey insanlar, de,
onun gül bahçesinden bir demet gül deren var mı?

İş ki çıksın bir habercik getirsin biri ondan bana, tellal
çıksın biri ondan bana bir şeyler desin iş ki,
söyle, verdim canımı ona gitti, telal,
verdim ona gitti.

Mevlana Celaleddin Rumi

Yeniliğe Doğru

Her gün bir yerden göçmek
Ne iyi

Her gün bir yere
Konmak ne güzel
Bulanmadan, donmadan
Akmak ne hoş

Düнде beraber
Gitti cancağızım

Ne kadar söz varsa
Düne ait
Şimdi yeni şeyler
Söylemek lazım

Mevlana Celaleddin Rumi

Yerli Yerli Yerli Yerli

Yine gel sen dinle benden
Yerli yerli yerli yerli
Hep alarım ten ten tenen
Yerli yerli yerli yerli

Yerla ve yerlem yerlela
Yerla ve terlem terlela
Bir söz söyle sessiz durma
Yerli yerli yerli yerli

İki sunan sun içkiyi
Çalgı alan al şu neyi
Söyle telala talela
Yerli yerli yerli yerli

Ten ten tenen ten ten tenen
Söylenirsin kuş gibi sen
Uveys gibi ender Karen
Yerli yerli yerli yerli

şems gibi kendini sustur
Git kinden kibirden kurtul
şems-i Tebrizi'yle otur
Yerli yerli yerli yerli

Mevlana Celaleddin Rumi